

Vattenskyddsområden

Handläggars träff
den 20 oktober 2006 i Mullsjö

7 kap miljöbalken (1998:808)

- 21 § Länsstyrelsen eller kommunen får förklara ett mark- eller vattenområde som **vattenskyddsområde** till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt.
- 22 § För ett vattenskyddsområde ska länsstyrelsen eller kommunen meddela sådana **föreskrifter** om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området.
- 30 § **Föreskrifter** om rätten att färdas och vistas inom bl.a. ett vattenskyddsområde får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. (Länsstyrelsen enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken). I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.
- 25 § Vid prövning av frågor om skydd av områden ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken

- 24 § Innan länsstyrelsen eller kommunen fattar beslut ska den förelägga fastighetsägare och andra sakägare att yttra sig över förslaget. Tiden får inte sättas kortare än en månad. Föreläggandet ska delges.
- 25 § Länsstyrelsen och kommunen ska samråda med varandra innan de fattar beslut om vattenskyddsområde.
- 26 § I ärenden som berör skogsmark ska yttrande inhämtas från skogsvårdsstyrelsen och i ärenden om vattenskyddsområde ska yttrande inhämtas från SGU såvida det inte är uppenbart att beslutet saknar betydelse för dem (i vissa fall även Naturvårdsverket)
- 27 § Beslut om vattenskyddsområde ska kungöras i länets författningssamling. Kungörelse ska också införas i ortstidning. Sökande och sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning.
- 28 – 31 §§ Beslutet ska sändas till Skogsvårdsstyrelsen och SGU såvida det inte är uppenbart att beslutet saknar betydelse för dem, Naturvårdsverket, Lantmäterimyndigheten, länsstyrelsen/kommunen samt berörda markägare.
- 32 § Länsstyrelsen ska föra register över vattenskyddsområden. Naturvårdsverket ska föra ett nationellt register över sådana beslut.
- 41 § Kommuns beslut om vattenskyddsområde överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut överklagas hos regeringen.

Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2003:16) om vattenskyddsområden (till 7 kap. 21, 22 och 25 §§ miljöbalken)

Beslut om vattenskyddsområde

- Länsstyrelse och kommun bör verka för att vattenskyddsområden skapas.
- Huvudregeln är att ett vattenskyddsområde bör omfatta vattentäktens tillrinningsområde.
- Om ett vattenskyddsområde berör två eller flera kommuner, bör beslutet om att inrätta vattenskyddsområdet fattas av länsstyrelsen.

Föreskrifternas utformning

- Föreskrifter bör utformas så att de säkerställer ett tillräckligt gott skydd i ett flergenerationsperspektiv.
- Föreskrifter kan behöva utformas så att de medför långtgående inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter.
- Ett vattenskyddsområde bör indelas i zoner. Indelning kan ske i vattentäktsson, primär och sekundär skyddszon och vid behov tertiär skyddszon.
- Vissa verksamheter bör förbjudas inom ett vattenskyddsområde.

Föreskrifternas närmare innehåll

I föreskrifterna kan regleras bl.a.

- hantering av petroleumprodukter och andra kemikalier,
- spridning av gödsel,
- spridning av bekämpningsmedel,
- infiltration av hushållsspillvatten och kommunalt dagvatten,
- industriell verksamhet,
- transport av farligt gods,
- täktverksamhet, schaktning

Föreskrifterna kan utformas som

- förbud,
- krav på tillstånd,
- krav på anmälan.

En föreskrift ska innebära en inskränkning och får inte formuleras så att det ställs krav på någon att vidta aktiva åtgärder.

Naturvårdsverkets Handbok om Vattenskyddsområde 2003:6 innehåller

1. Vattenskydd och vattenskyddsområde – syfte och lagregler
2. Grunderna för inrättande av vattenskyddsområden (sårbarhet, risker, skyddsbehov m.m.)
3. Avgränsning av vattenskyddsområde
4. Indelning av vattenskyddsområdet i skyddszoner
5. Vattenskyddsområde – utformning av föreskrifter
6. Vattenskyddsområde – kostnadsaspekter och ersättningsfrågor
7. Rutiner för ansökan om att inrätta ett vattenskyddsområde, bl.a. ansökans innehåll
8. Arbetsgång hos länsstyrelse/kommun
9. Tillsyn av vattenskyddsområdet
10. Övrig information (krav på råvattnets kvalitet och kvantitet m.m.)
11. Litteraturlista
12. Bilagor (begreppsförklaringar till handboken, ytvattentransporter – riskbedömningar, exempel på utformning av föreskrifter, utformning av beslut m.m.)

Exempel på ytterligare bestämmelser med regler om skydd av vatten

Förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel (Ersätter från och med 2006-10-01 förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel)

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel

Naturvårdsverkets allmänna råd (97:3) om spridning av kemiska bekämpningsmedel

Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2000:7) för tillståndsprövning enligt 14 § SNFS 1997:2 rörande användning av kemiska bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförening vid lagring av brandfarliga vätskor

Miljösamverkan Västra Götaland

har arbetat med ett delprojekt om vattenskyddsområden. Arbetet har syftat till att

- ge vägledning till kommunerna i deras arbete med att ta fram underlag för och besluta om vattenskyddsområden med föreskrifter,
- ge stöd för miljökontorens och Länsstyrelsens tillsyn inom vattenskyddsområden, bl.a. gemensam tillsynskampanj,
- belysa miljökontorens och länsstyrelsens tillsynsroller inom vattenskyddsområden

Bl.a. har man tagit fram "Handledning för fastställande och tillsyn av vattenskyddsområden"

Handledningen m.m. finns under www.miljosamverkan.se.

Rutiner för ansökan

Huvudmannen för vattentäkten tar fram underlag

- uppgifter om vattenförekomsten
- bedömning av sårbarheten
- riskinventering och riskbedömning
- bedömning av skyddsbehovet
- förslag till skyddsområde, zonindelad
- förslag till skyddsföreskrifter
- fastighetsägar- och sakägarförteckning (bör inte tas fram för tidigt)

Samråd inom kommunen med ansvariga för miljöfrågor och fysisk planering, räddningstjänsten

Samråd med fastighetsägare och andra sakägare (möte, skriftlig information)

Samråd Länsstyrelsen/kommunen (möte, Länsstyrelsen får förslaget för förhandsgranskning.

Ansökan till Länsstyrelsen eller kommunen (innehåll se handboken sid 60)

Arbetsgång på Länsstyrelsen

Samråd med övriga berörda funktioner

Remiss till miljönämnden, byggnadsnämnden och räddningstjänsten om de inte hörts tidigare i ärendet

Eventuellt samrådsmöte med sökanden

Eventuellt möte med fastighetsägare/branschorganisationer m.fl.

Förslag till beslut upprättas.

Kungörelse med föreläggande för sakägare att yttra sig över förslaget (remisstid minst en månad).
Delgivning sker genom kungörelse i ortstidning. Kungörelse och förslag till beslut sänds till berörda sakägare i lösbrev.

Förslaget skickas till kommunen (samråd enligt 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken)

Förslaget skickas vid behov till skogsvårdsstyrelsen och SGU samt i vissa fall även Naturvårdsverket (samråd enligt 26 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken)

Inkomna yttranden kommuniceras med sökanden

Länsstyrelsen meddelar beslut i ärendet.

Beslutet ska delges markägare och nyttjanderättshavare (i regel kungörelsedelgivning)

Kopia av beslutet till markägare, Naturvårdsverket, kommunen, skogsvårdsstyrelsen, SGU, lantmäterimyndigheten m.fl.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling

Beslutet ska läggas in i registret över vattenskyddsområden och digitaliseras i GIS.